

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

B

tegen

Flair

Met een mail van 25 juni 2018 dient mevrouw B namens zichzelf, haar ouders en haar zus, een klacht in tegen Flair. Aanleiding is een artikel van 19 juni 2018 onder de titel *'Soms wenste ik dat ik samen met mijn ouders was gestorven'*. N (leeftijd) overleefde als baby een gezinsdrama.

Verantwoordelijk uitgever Sophie Van Iseghem van Roularta Media Group antwoordt met een brief van 18 september, waarop mevrouw B repliceert met een mail van 1 november 2018.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 15 januari 2019. Mevrouw B en haar vader woonden de hoorzitting bij. Voor Flair was Sophie Van Iseghem aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel brengt het getuigenis van een vrouw die als baby een gezinsdrama overleefde. Haar vader schoot haar moeder dood en pleegde daarna zelfmoord. Zijzelf raakte verlamd aan de onderste ledematen en kwam in een pleeggezin terecht. Ze vertelt hoe ze het verhaal van het gezinsdrama te weten kwam en hoe ze dat verwerkte en nog verwerkt.

Ze vertelt ook over haar pleeggezin. Ze zegt dat haar verblijf in het gezin geen al te rooskleurige tijd was, dat haar moeder haar ongelijk behandelde tegenover haar pleegzussen en soms ook fysiek uit de hoek kwam. De journaliste citeert: 'Vandaag heb ik nog altijd last van mijn linkerelleboog, een gevolg van toen ik tegen de grond smakte nadat ze mij uit mijn rolstoel trok omdat ik iets deed wat van haar niet mocht'. Ze zegt dat ze geen liefde of steun kreeg van haar pleegmoeder en het contact recent verbrak omdat haar pleegmoeder geen meerwaarde geeft aan haar leven.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAAGSTER is de pleegzus van N en spreekt namens het hele pleeggezin. Ze zegt dat de journaliste het getuigenis van N niet gecheckt heeft en dat het artikel ongegronde beschuldigingen bevat. Er is geen wederhoor gevraagd en de publicatie maakt klaagster en haar familie onterecht herkenbaar en schendt zo de privacy.

De journaliste brengt het getuigenis van N zonder enige kritische benadering. Ze heeft niemand gecontacteerd om het verhaal te controleren: noch klaagster en haar familie, noch derde partijen. De bronnen zijn niet geraadpleegd en de waarachtigheid is niet gecheckt.

Klaagster zegt dat ze drie kwart van het artikel met feiten kan weerleggen. Zoals in alle pleeggezinnen klikte het niet voor honderd procent tussen pleegdochter en pleegmoeder, maar

haar moeder heeft alles gedaan voor N, terwijl het artikel haar neerzet als een misdadiger. De passage over fysiek geweld is niet waar en ook van andere dingen had de journaliste kunnen weten dat ze niet kloppen, als ze kritisch had nagedacht. Zo vertelt N dat ze afgedragen kledij van haar pleegzussen moest dragen, terwijl ze vijf jaar ouder is dan de pleegzussen. N zegt ook dat ze geen psychologische begeleiding kreeg, terwijl ze door de dienst voor pleeggezinnen, een psychologe en experts op school werd opgevolgd.

Flair geeft N een forum voor verzonnen, ongegronde en ernstige beschuldigingen tegenover klaagster en haar familie, maar heeft hen op geen enkel moment om wederhoor gevraagd.

Samen met haar voornaam en haar leeftijd staan bij het verhaal vier foto's van N: drie bij het artikel en één op de cover. Bovendien heeft Flair het artikel ook gepubliceerd op sociale media. N heeft 28 jaar deel uitgemaakt van het pleeggezin, wat maakt dat de foto's, de voornaam en de leeftijd een duidelijke link leggen naar het gezin,. De leden van het gezin zijn daarover verschillende keren gecontacteerd. Flair argumenteert dat N geanonimiseerd is door alleen haar voornaam te noemen, maar als de link zo onduidelijk was, zou het pleeggezin niet met het artikel geconfronteerd zijn geweest.

Flair zegt dat de passage over het pleeggezin maar een klein onderdeel van het artikel uitmaakt, maar minstens de helft gaat over het pleeggezin en de relatie met de pleegmoeder. Klaagster en haar familie hebben na publicatie geen wederwoord gevraagd om de zaak niet te laten escaleren.

FLAIR merkt op dat het artikel dateert uit de periode dat het magazine nog in handen was van uitgeverij Sanoma en dat het blad tijdens de klachtprocedure is overgenomen door Roularta Media Group

Flair noemt het artikel een bijzondere vorm van journalistiek. Het gaat om het persoonlijke getuigenis van N die de waarheid vertelt zoals zij die heeft beleefd.

De journaliste geeft het getuigenis van N en haar beleving van het gezinsdrama zo goed als woordelijk weer. Ze poneert het niet als een waarheid, maar als het waarheidsgetrouwe verhaal van N. N is de bron en het artikel is haar verhaal. Daarbij komt terloops de situatie in het pleeggezin aan bod, omdat het verblijf in het gezin een gevolg is van het gezinsdrama.

Vanwege het specifieke journalistieke genre, dat een stem geeft aan een geïnterviewde en geportretteerde, heeft wederhoor vóór publicatie geen zin. Dan wordt het een zaak van woord tegen woord, wat afbreuk zou doen aan de persoonlijke en unieke belevenis van N. Voor de passage over het fysieke geweld en de rolstoel was wederhoor misschien aangewezen, maar voor de rest niet, omdat dat het emotionele getuigenis van N is. Als klagers zich gegriefd voelden door het artikel, hadden ze na publicatie wederwoord kunnen vragen, maar dat hebben ze niet gedaan.

Flair heeft de nodige voorzichtigheid aan de dag gelegd om eventuele betrokkenen bij het verhaal te anonimiseren. Het artikel vermeldt geen familienaam of woonplaats van N. Om het getuigenis geloofwaardig te maken en een gezicht te geven, zijn haar voornaam en foto gepubliceerd. Dat creëert betrokkenheid, maar het betekent geen schending van de privacy van het pleeggezin. Het artikel legt geen duidelijke link met het gezin. Dat een aantal intimi die link wel leggen, betekent niet dat de privacy geschonden is.

De insteek van het artikel is de vraag hoe het gezinsdrama zich verder afspeelt in het leven van N. Flair begrijpt dat dat kwetsend kan overkomen, maar dat is de vloek van pleegouders en de familie leest volgens Flair dingen in het artikel die er niet staan.

BESLISSING

De Raad voor de Journalistiek kan niet uitmaken of de informatie in het artikel klopt, maar kan wel nagaan of de journaliste voldoende geprobeerd heeft om de waarachtigheid van de informatie te checken. Waarheidsgetrouw berichten geldt ook voor persoonlijke getuigenissen, zeker wanneer de getuige praat over een conflictueuze situatie en mogelijk belang heeft bij een bepaalde voorstelling van zaken. De journaliste heeft zich evenwel eenzijdig gebaseerd op het getuigenis van N en brengt dat zonder reserve of terughoudendheid. Ze heeft het niet gecheckt bij het pleeggezin of andere mogelijke bronnen. De Raad is van oordeel dat die aanpak niet strookt met artikel 1 en 2 van de code over waarheidsgetrouw berichten en checken van informatie.

De passages over het pleeggezin maken een ruim deel uit van het artikel en bevatten ernstige beschuldigingen ten aanzien van de pleegmoeder. Gezien de aard van die beschuldigingen, onder meer over fysiek geweld, die de eer en de goede naam betreffen, is de Raad van oordeel dat de journaliste de pleegmoeder vóór publicatie om een reactie had moeten vragen. De journaliste heeft dat niet gedaan en heeft het ook niet geprobeerd, wat niet strookt met het principe van fair play.

Flair publiceert de voornaam, de leeftijd en vier foto's van getuige N, waarvan een op de cover. N heeft 28 jaar deel uitgemaakt van het pleeggezin. Dat is geen kortstondige of toevallige passage, waardoor de gepubliceerde gegevens over N ook de leden van het pleeggezin identificeerbaar maken. Gezien de voorgaande elementen van deze beslissing betekent dat een schending van het privéleven van klagers zoals omschreven in artikel 23 van de code.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond.

Brussel, 14 februari 2019